

به نام خالق دان

زمین‌گردشگری (ژئوتوریسم)

تنها هدف صنعت گردشگری، تفریح و سرگرمی نیست و همه‌ی توریست‌ها، تنها به منظور فرار از زندگی شهری و داشتن اوقاتی آرام و فرح‌بخش، به نقاط مختلف دنیا سفر نمی‌کنند. گاهی اهداف بسیار مهم‌تری در پس صنعت گردشگری قرار دارد که شاخه‌های متفاوتی مانند ژئوتوریسم و اکوتوریسم از آن به وجود آمده است. شاخه‌هایی که علاوه بر جذب متخصصان رشته‌های متفاوت، علاقه‌مندان بسیاری از میان اقشار مختلف مردم را نیز به خود جذب می‌کند. یکی از این شاخه‌ها ژئوتوریسم (زمین‌گردشی) است که در زبان ساده به معنای گردشگری بر پایه‌ی زمین‌شناسی است. زمین‌گردشگری بر پایه میراث زمین‌شناختی و بازدید از آن شکل می‌گیرد و در نهایت به شناخت و دانش‌اندوزی از سرمایه زمین منتهی می‌شود. زمین‌گردشگری برگردان پارسی Geo-Tourism است و از دو بخش ژئو Geo به معنای زمین و توریسم Tourism تشکیل شده است. بخش ژئو جاذبه‌های زمین‌شناسی، ژئومورفولوژی و میراث معدن‌کاری را شامل می‌شود. بخش توریسم آن به عنوان موضوعی چند رشته‌ای، تمامی زیرساخت‌های صنعت گردشگری از جمله تفسیر، مدیریت، اقامت، تورها و... شامل می‌شود.

این شیوه از گردشگری با گردشگری طبیعت (اکوتوریسم) شباهت زیادی دارد. با این وجود در اکوتوریسم جاذبه‌های طبیعت جاندار را در مرکز توجه قرار دارد اما این صنعت به‌طور کلی با جاذبه‌های طبیعت بی‌جان سروکار دارد. مخاطبان زمین‌گردشگری فقط متخصصان و کارشناسان زمین‌شناسی و ژئومورفولوژی نیستند، بلکه گردشگران عادی و علاقه‌مندان طبیعت هستند.

اهداف اصلی ژئوتوریسم

- شناخت پدیده‌های زمین‌شناسی
- بررسی دلایل وقوع پدیده‌های طبیعی و تغییرات زمین‌شناسی
- لذت بردن از جاذبه‌های طبیعت بی‌جان
- ارائه راهکارهایی برای محافظت از آثار و پدیده‌های طبیعی زمین‌شناسی
- حفظ و نگهداری از پدیده‌های زمین‌شناسی

ژئوسایت

ژئوسایت در علوم حفاظت از میراث زمین‌شناسی مورد مطالعه قرار می‌گیرد. ژئوسایت، به مکان دارای میراث زمین‌شناسی گفته می‌شود. از گذشته‌های دور، برای حفاظت از مکان‌های ارزشمند و مهم علمی از نظر زمین‌شناسی و ژئومورفولوژی مکان‌هایی تعیین و حفاظت شده‌اند که امروزه به نام ژئوسایت نامیده می‌شوند.

ژئوپارک

ژئوپارک‌ها به مناطقی گفته می‌شود که وسیع و حداقل شامل چند پدیده زمین‌شناسی برجسته و جاذبه‌های طبیعی، فرهنگی و تاریخی متعدد هستند. این مناطق همچنین دارای آثار تاریخی، بوم‌شناسی، باستان‌شناسی و میراث فرهنگی و طبیعی بوده است. برای حفاظت و بهره‌برداری از آن‌ها برنامه‌ریزی‌های ویژه‌ای انجام گرفته است. در سال‌های اخیر ژئوپارک‌ها به‌عنوان مقاصد گردشگری پایدار به شهرت رسیده‌اند. تعداد ژئوپارک‌ها در جهان زیاد است و ژئوپارک‌های چین به‌عنوان بزرگ‌ترین ژئوپارک‌های جهان شناخته می‌شوند. در ایران هم ژئوپارک‌هایی همچون قشم و جلفا نقش مهمی در توسعه صنعت گردشگری ایفا کرده‌اند. همچنین پتانسیل برای ایجاد ژئوپارک‌های جدید در کشور بسیار بالا است.